

Juurista kasvuun

Itsenäisyytemme 75-vuotisajanjakso sisältää monenlaisia vaiheita. Niin kansakunta kokonaisuutena kuin jokainen sen yksilökin on kokenut sen suurten odotusten, saavutusten ja täyttymysten huikaisevat hetket samoin kuin tuhon uhkien ja niiden torjumiseksi tarvittujen uhrien tuottaman riipaisevan tuskan.

Itsenäisen Suomen 75-vuotistaival on kuitenkin vain pieni osa kansakuntamme kokemuspöyrästä. Suomen kansan syvälle ulottuvilla juurilla ja erilaisilla vaikeilla kokemuksilla on luotu pohjaa sekä itsenäisyydentahdomme ja -uskomme syntyymiseen että luottamuksen säilyttämiseen uhkaavinakin hetkinä.

Nämä itsenäisyyttämme edeltäneet vaiheet ovat myös muokanneet niitä olosuhteita ja sitä joukkoa, joka v. 1917 löysi itsenäisyysmahdollisuuden ja sopivan hetken. Itsenäistymisprosessi osoitti, että aikaisemmin siihen ei olisi ollut riittävä kypsyys. Myöhemmät olosuhteet tuskin olisivat enää tuoneet yhtä otollista mahdollisuutta.

Aikaisemmat olosuhteet olivat kuitenkin myös eri vaiheissaan muokanneet kansakuntaa, karkottaneet sen jäseniä milloin itään, milloin länteen tai vielä lännemmäksi, toisinaan myös lännen kautta itään. Seurauksena on ollut, että tänään suomalaisia elää lukuisina repaleina — osin häviävissä siirtokunnissa — eri puolilla maailmaa. Kaikilla näillä on ollut omat, ympäristönsä aiheuttamat, usein kovakouraiset kokemuksensa. Paljon tämä ympäristö on heitä myös muuttanut — kieltä ja elämisen tapoja myöten.

Mutta yksi on säilynyt: yhteiset juuret, yhteiset kokemukset, jotka erilaisissa olosuhteissakin ovat alati — useimmiten tiedostamatta — vaikuttamassa. Teemme toisinaan myös tietoisesti kysymyksen: kuka minä olen? — ja sitä kautta pääsemme kokemaan juuret yhdistävänä tekijänä. Suomen itsenäisyyden 75. juhlavuosi onkin erityisesti omistettu itsenäisyyttään juhlivien Suomen kansalaisten ohella myös näille juuriaan etsiville suomalaisille maamme rajojen ulkopuolella.

Itsenäisyyttä edeltävillä kokemuksilla on ollut voimakas vaikutus myös niihin ratkaisuihin, jotka ovat itsenäisyytemme myöhempiä vaiheita muovanneet. Kun 30-luvun Eurooppa heräsi nousevan hyvinvoinnin keskeltä mikä miltäkin suunnalta tullesiin ultimatumeihin, monet valitsivat pehmeän alistumisen tien, mm. kaikki naapurimaamme Ruotsia lukuunottamatta. Me valitsimme toisin. Me maksoimme kalliin hinnan, mutta voitimme kansallemme katkeamattoman itsenäisyyden ja siinä ohella saman myös Ruotsille.

Näitten kokemusten koulimana valintamme myös sotien jälkeen ovat olleet poikkeavia: Norja ja Tanska ovat koventaneet linjaansa, jota kuvaa mm. Nato-

kytkentä. Me valitsimme tässä vaiheessa pehmeämmän tien, rauhanomaisen rinnakkaiselon.

Baltian maissa vallitsee vahvana uudelleenarvioinnin henki. Myöntövyödelhän ei edes uhreja säästetty. Lähiympäristömme on uusien, olennaisten muutoksien vaiheessa. Kaikki nämä maat ovat jälleen valintojen edessä. Euroopan yhdentyessä muuttumattomuuden, kokonaan tapahtumien ulkopuolelle jäämisen, vaihtoehtoa ei ole. Jokaisessa vaihtoehdossa joudumme sopeuttamaan pääosan toiminnoistamme eurooppalaisten näkökohtien huomioonottamiseen. Tapahtumalla on myös luonne-eronsa: Nyt ei ole kysymys alistumisesta jonkun vallan alaisuuteen vaan liittoutumisesta joukkoon, jossa jotkut näkevät olevan mukana myös liian vahvoja jäseniä. Ero onkin kuitenkin juuri siinä. Kun näitä vahvoja on monta, ne joutuvat säästelemään voimiaan ottaessaan huomioon myös keskinäiset intressieronsa.

Itämeren ympäristömailla, Hansa-Euroalueella on paljon yhteisiä intressejä. Yhtenäiset valinnat olisivat nyt lisäämässä tämän alueen maitten mahdollisuuksia vaikuttaa joka tapauksessa huomioonotettavaan eurooppalaiseen päätöksentekoon, sen sisältöön.

Yhdistynyt Eurooppa on kannanotoissaan tietoisesti pyrkinyt rikastuttamaan luovuuttaan sen eri alueitten erilaisilla vahvuuksilla ja omaleimaisuuksilla. Samalla se on pyrkinyt lisäämään näitten toimintaedellytyksiä poistamalla tai vähentämällä turhia kanssakäymiskitkoja. Kuitenkin lisääntyvä kanssakäyminen myös yhtenäistää ja siten heikentää omaleimaisuutta. Se oikeuttaa myös samaan suuntaan vaikuttavaan lisääntyvään muuttoliikkeeseen. Siksi on entistä tietoisemmin analysoitava omaleimaisuutemme sisältö ja siihen vaikuttaneet ja vaikuttavat tekijät, jotta pystymme niitä myös varjelemaan. Meidän on entistä paremmin tiedostettava myös juuremme, jotta tiedämme miltä pohjalta ponnistamme ja mistä luomisvoimamme ammennamme.

Raimo Narjus

Roots For Growth

During the varied circumstances of the 75 years since Finland gained her independence, the nation as a whole, and all its citizens, have known both stirring moments of great expectations, achievements and fulfilment, and also the agony of the threat of destruction and the victims sacrificed to avert it.

Yet these 75 years are no more than a fraction of the historic experience of our nation. The roots of the Finnish people reach deep, and they have undergone many bitter experiences, out of which the foundations have been laid for our desire for independence, our belief in it, and our unbroken confidence even in the face of danger.

It was the earlier historical experiences of this nation which shaped the conditions and those individuals who in 1917 seized the opportunity for independence. The moment was right: the process by which this independence was achieved indicates that earlier the time would not have been ripe, while later circumstances would never have provided such a favorable opportunity again.

Yet those earlier circumstances, which shaped the nation, also drove some of its people out — some east, some west, some still further away, and even some to the east via the west. As a consequence, today there are Finns scattered all over the globe, some of them living in communities now on the verge of extinction. The experiences and surroundings of each of these communities have been different, and often harsh; their environment has changed them, too, in many ways, even extending to their language and way of life.

One thing endures, however: the shared roots, the shared experiences, which even in changed circumstances continue to exert a constant influence. Often this remains unrecognized; yet at times, we also consciously ask ourselves the question: "Who am I?" — and thus encounter the uniting factor of our roots. Consequently, the 75th anniversary of Finnish independence this year is especially dedicated not only to the citizens of Finland, celebrating their sovereignty, but also to all those Finns outside our national borders who are searching for their roots.

Our earlier experiences, from the period before we achieved independence, have also exerted a powerful influence on our political choices since independence. In the 1930s, when European prosperity was shaken by rival totalitarian threats, many countries — including all our neighbor states with the exception of Sweden — chose the path of quiet acquiescence. We chose differently. For this we paid a high price, but we won the prize of unbroken independence not only for our own people, but indirectly also for Sweden as well.

Taught by these experiences, our choices in the post-War period have also been distinctive: whereas Norway and Denmark, for instance, now chose a harder line, symbolized in their affiliation to NATO, Finland now chose the gentler path of peaceful coexistence.

Our neighbors, the Baltic states, whose own quiet acquiescence failed to avert the sacrifice of their victims, are now in the throes of new, fundamental changes and facing a time of radical reappraisal. Once again, for all of these countries, it is a time for choices; and as Europe becomes increasingly integrated, the option of No Change, of standing outside the current of events, is no longer open. Whatever option we choose, we shall have to come to terms with the imposition of European perspectives on almost all that we do. Nevertheless, the circumstances have changed. This time, the question is not one of submission to superior force, but of affiliation to a team — even if in some people's minds some members of that team are too strong. That, however, is precisely where the difference lies. When there are many strong members, they are compelled to restrain their strength, and to recognize their mutual differences of interest.

The countries of the Baltic rim — Hanseatic Europe — share many interests in common. Agreement on the choices to be taken would provide the countries of this region with a greater influence on the content of European policies, which in any case will have to be taken into account.

In their public statements, the various organs of European integration have deliberately aimed to enrich our continent's creative force by drawing on the different strengths and individualities of its various regions. Through the removal or reduction of unnecessary constraints, the regions of Europe are also being provided with a better operating environment. Increased contact, however, inevitably also leads to standardization and the loss of distinctive identities. European integration also permits increasing migration, which has a similar impact. It is therefore all the more urgent to analyze the content of our distinctive character, and the factors which have shaped it in the past and are shaping it today, so that we can preserve our identity. More than ever we need our roots, in order that we may know the ground we spring from and the source of our creative energy.

Raimo Narjus

kuva: Raimo Rönholm